

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne v 1/ rade: **A. Č.**, bytom K., P., v 2/ rade: **O. R.**, bytom S., P., obaja zastúpení JUDr. Patríciovou Bednárovou, advokátkou so sídlom Internátna 18, Žilina proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Bratislave**, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, za účasti účastníka správneho konania: **STAVOINVESTA GROUP, s.r.o.**, Račianska 66, Bratislava, zastúpeného JUDr. Petrom Dobrovodským, Česká ul. 7, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A-2667/2008-HOM, DLD zo dňa 9. januára 2009, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 42/2009-116 zo dňa 27. septembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 42/2009-116 zo dňa 27. septembra 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcov, keď dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento aj po právnej stránke správne posúdili. Krajský súd uviedol, že Mesto Pezinok ako stavebný úrad vydalo vo veci celkovo štyri rozhodnutia o umiestnení stavby, pričom prvé tri rozhodnutia boli v odvolacom konaní Krajským stavebným úradom v Bratislave zrušené. Štvrtým rozhodnutím Mesto Pezinok dňa 25.6.2008 vydal verejnou vyhláškou rozhodnutie o umiestnení stavby, a to bytový dom, parkoviská a prípojky na inžinierske siete na M. ul. v P. na príslušných pozemkoch, parcelách č. X., X., X., X., X., X., X., X., X., X.. Čo sa týka námietky žalobkyne 1/ A. Č. ohľadne

nesúladu parcel medzi oznámením zo dňa 21.2.2008 o začatí územného konania a rozhodnutím o umiestnení stavby, tak podľa názoru krajského súdu stavebný úrad umiestnil navrhovanú stavbu bytového domu v súlade s ust. § 37 ods. 1 stavebného zákona. Podkladom pre posúdenie návrhu na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby bol územný plán mesta Pezinok a z projektovej dokumentácie vyplýva, na ktorých pozemkoch sa umiestňujú niektoré stavebné objekty a preto nie je táto nezrovnalosť ohľadne parcelných čísiel pozemkov takou vadou, ktorá by mala vplyv na zákonnosť rozhodnutia, najmä keď v rozhodnutí o umiestnení stavby sú uvedené všetky dotknuté parcely. Taktiež neobstojí námietka žalobkyne, že prvý a druhý deň po zverejnení oznámenia nebolo možné nahliadnuť na internete do obsahu odvolania, nakoľko na vyjadrenie mala sedem dní a zákon neurčuje, akým spôsobom má stavebný úrad upovedomiť účastníkov o odvolaní. Správny orgán prvého stupňa postupoval v súlade s § 56 Správneho poriadku, keď upovedomil účastníkov konania o podaných odvolaniach oznámením zo dňa 3.9.2008 s tým, že obsah odvolaní je zverejnený na internetovej stránke Mesta Pezinok. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že žalovaný sa vporiadal aj s námietkou neplatnosti stanoviska dotknutých orgánov a súd sa stotožnil s jeho právnym názorom, že z ust. § 140b ods. 3 stavebného zákona vyplýva, že platnosť záväzného stanoviska nie je možné časovo obmedziť a výnimku z tejto zásady tvorí výlučne skutočnosť, ak v čase po jeho vydaní došlo k zmene ustanovení právneho predpisu, podľa ktorých dotknutý orgán záväzné stanovisko vydal alebo k podstatnej zmene skutkových okolností, z ktorých dotknutý orgán vychádzal. Stanoviská dotknutých orgánov sa viažu na rok 2007 a možno ich posudzovať ako platný podklad pre konanie, nakoľko ani zmenou projektovej dokumentácie nedošlo k podstatnej zmene skutkových okolností, z ktorých dotknuté orgány pri ich vydávaní vychádzali. Stavebný úrad oznámil začatie konania aj príslušným dotknutým orgánom a organizáciám a tieto nevzniesli v stanovenej lehote žiadne pripomienky a v tejto súvislosti poukázal krajský súd na ust. § 36 ods. 3 stavebného zákona.

Čo sa týka námietky žalobcu 2/ O. R. o doručení zásielky o oznámení o začatí konania, tak túto zásielku si žalobca prevzal dňa 13.3.2008, tak pravdivosť námietky o tom, že sa nemal možnosť vyjadriť k obsahu podaných odvolaní, odvolateľ relevantným spôsobom nepreukázal. Stotožnil sa so žalovaným, že obsahové náležitosti doručenky nevyvolávajú pochybnosť o tom, že zásielku prevzala iná osoba ako odvolateľ. V závere svojho rozhodnutia poukázal krajský súd na skutočnosť, že žalobcovia v žalobe uvádzajú tie dôvody, ktoré uviedli aj vo svojom odvolaní a nezistil také vady konania, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného.

Proti rozsudku krajského súdu podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ a žiadali, aby Najvyšší súd SR v odvolacom konaní napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovaného ako i správneho orgánu prvého stupňa zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovia poukázali v odvolaní v podstate na rovnaké a totožné dôvody nezákonnosti, na ktoré poukazovali už v žalobe. Tiež vyčítali krajskému súdu, že s námietkou žalobkyne ohľadom porušenia § 3 ods. 4 psím. k/ a l/ vyhlášky MŽP SR č. 453/2000 Z. z. sa vôbec nevyporiadal v odôvodnení rozsudku a preto ho považujú v tejto časti za nepreskúmateľný a poukázali na rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo/250/2010. Žalobkyňa poukázala na to, že stavenisko umiestňovanej stavby sa bude nachádzať v susedstve p. č. X. v kat. úz. P., ktorej je žalobkyňa spoluvlastníčkou a že už v minulosti pri výstavbe bytového domu „Z.“ stavebník pri výstavbe hrubo zasahoval do výkonu jej vlastníckych práv k tomuto pozemku a vyjadrila obavy, že vzhľadom na stiesnené pomery pri výstavbe sa táto situácia môže opakovať. Žalobkyňa vyjadrila nesúhlas, aby dažďová voda z umiestňovanej stavby bytového domu bola odvádzaná na pozemok p. č. X. v kat. úz. P. Poukázala na nedostatky a rozpory v stanoviskách dotknutých orgánov štátnej správy. Žalovaný ako aj krajský súd nesprávne na vec aplikovali ust. § 141 ods. 11 ako aj § 140b ods. 3 a § 140a ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, pretože predmetné správne konanie sa začalo na základe návrhu zo dňa 9.6.2004, ktorý bol podaný na stavebný úrad dňa 10.6.2004, a preto v zmysle ust. § 141 ods. 11 stavebného zákona sa správne konania začaté podľa tohto zákona pred 1. novembrom 2005 dokončia podľa predpisov účinných do 31. októbra 2005. Taktiež sa krajský súd nevyporiadal s námietkou žalobkyne, že dotknuté orgány sa vo svojich stanoviskách vyjadrujú len k stavbám, ktoré majú byť umiestnené na dvoch pozemkoch, ale vo výroku umiestňuje stavebný úrad navrhovanú stavbu až na desiatich pozemkoch, pričom niektoré stanoviská boli už v čase 25.6.2008 z hľadiska ich platnosti neplatnými, teda v čase, keď mesto Pezinok rozhodovalo štvrtým rozhodnutím o umiestnení stavby. Stavebný úrad preto porušil ust. § 37 ods. 3, § 126 ods. 1 stavebného zákona ako aj ust. § 32 ods. 1 správneho poriadku. Podľa žalobkyne nebolo možné zo strany správnych orgánov na vec jednoducho aplikovať ust. § 36 ods. 3 stavebného zákona a poukázať na fikciu súhlasu dotknutých orgánov, nakoľko tieto neoznámili k navrhovanej stavbe v príslušnej lehote svoje stanoviská a preto sa má za to, že so stavbou z hľadiska nimi sledovaných záujmov súhlasia. Požiadavky a podmienky z neplatných stanovisk dotknutých orgánov sa premietli do podmienok pre umiestnenie a projektovú prípravu stavby do výroku rozhodnutia stavebného úradu zo dňa 25.6.2008. Podľa žalobcov sa krajský súd v dôvodoch rozsudku zmätočne vporiadal s námietkou, že stavebný úrad riadne neupovedomil ostatných účastníkov o obsahu podaných

odvolaní, keď uviedol, že neobstojí námietka žalobkyne, že prvý a druhý deň po zverejnení oznámenia nebolo možné nahliadnuť na internete do obsahu odvolania, pretože žalobkyňa mala na vyjadrenie sedem dní s tým, že ust. § 56 správneho poriadku neurčuje akým spôsobom má stavebný úrad upovedomiť účastníkov o odvolaní. Žalobca má 61 rokov, internet doma nemá a nevie ho ani používať. Žalobkyňa má internet a vie ho aj používať, ale nebolo možné do podaných odvolaní R. K. a ďalších nahliadnuť pre technickú chybu na internetovej stránke. Žalobca ďalej namietal, že krajský súd sa v rozpore s ust. § 36 ods. 1 stavebného zákona vporiadal s jeho námietkou, že Oznámenie o začatí územného konania mu nebolo riadne doručené a to doporučené do vlastných rúk, v dôsledku čoho nemohol vzniesť svoje námietky a pripomienky k umiestňovanej stavbe a bola mu odňatá možnosť konať pred stavebným úradom. Žalobca sa o uskutočnenom konaní o umiestnenie stavby dozvedel až po doručení rozhodnutia stavebného úradu o umiestnení stavby zo dňa 25.6.2008. Nedoručenie príslušného oznámenia je zrejmé aj z podpisu na doručenke, ktorý nie je jeho podpisom a že pravdepodobne príslušnú zásielku prevzal jeho syn, ktorý sa tiež volá O. R. (nar. X.). Žalovaný dôkazy navrhnuté žalobcom v tomto smere nevykonával. Tvrdenia krajského súdu o tom, že žalobca nepreukázal, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím a postupom správneho orgánu sú preto nenáležité. Žalobcovia ďalej poukázali na to, že rozsudok krajského súdu je v rozpore s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a že postup súdu je v rozpore s rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu SR, ktoré sa týkajú obsahu základného práva na spravodlivý proces a poukázali na rozhodnutia Ústavného súdu SR ako i rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Krajský súd postupoval i v rozpore s ust. § 120 ods. 4 O.s.p. a taktiež žalobcom nedoručil vyjadrenie žalovaného k žalobe.

Žalovaný správny orgán sa písomne k odvolaniu žalobcov vyjadril a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Poukázal na to, že žalobcovia v odvolaní poukazujú na skutočnosti, aké namietali v podanej žalobe a aj v odvolaní proti rozhodnutiu Stavebného úradu Mesta Pezinok zo dňa 25.6.2008. Žalovaný poukázal na svoje písomné vyjadrenie k žalobe a namietané skutočnosti žalobcov vyhodnotil ako nedôvodné a uviedol, že žalobcovia v odvolaní proti rozsudku krajského súdu neuviedli žiadne nové skutočnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p.,

a dospel k záveru, že je potrebné ho zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou súdu v správnom súdnictve je preskúmať zákonnosť postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutie a postup orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (t.j. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Súd je garantom dodržiavania zákonnosti správnym orgánom. Rešpektovanie princípov zákonnosti musí vyjadriť v rozhodnutí, ktoré je výsledkom preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, tak aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné v konaní pred odvolacím súdom. Základným predpokladom takejto preskúmateľnosti je dostatok dôvodov, ich jasná formulácia a priradenie týchto dôvodov ku konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci.

V konaní o žalobe proti rozhodnutiu a postupu správneho orgánu sa súd riadi dispozičnou zásadou, ktorej vykonaním je ustanovenie § 249 ods. 2 O.s.p. ukladajúce žalobcovi povinnosť uviesť okrem všeobecných náležitostí podania aj označenie rozhodnutia a postupu správneho orgánu, ktoré napáda, vyjadrenie, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie a postup napáda, uvedenie dôvodov v čom vidí žalobca nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu a aký konečný návrh robí, a správny súd je potom viazaný rozsahom

a dôvodmi uvedenými v žalobe. Činnosť správneho súdu je ohraničená takto vymedzeným rámcom a súd sa musí obmedziť na skúmanie napadnutého rozhodnutia len v tomto smere, ak však nejde o vadu, na ktorú musí prihliadnuť z úradnej povinnosti (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanom prípade sa krajský súd dostatočne a vyčerpávajúcim spôsobom nevyporiadal s námietkami, ktoré uplatnili žalobcovia vo svojej žalobe, dokonca na niektoré námietky v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec konkrétne nereagoval a stotožnil sa iba s odôvodnením preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu. Takýmto postupom krajského súdu bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

Procesným právom účastníka konania je aj jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. totiž znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a jeho porušením sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite, skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie (obsiahnutého v základnom práve na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 260/06, III. ÚS 153/07).

Potreba riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom súd preskúmava rozhodnutie správneho orgánu, vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Aj keď s ohľadom na judikatúru ESLP nie je potrebné zdôvodňovať každý argument účastníkov konania, súdne rozhodnutia musia byť odôvodnené a musia

obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nielen odkazovať na určité časti zákonov (napr. rozsudok ESLP Ruiz Torija proti Španielsku z 9.12.1994).

Nakoľko v prejednávanom prípade nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku prvého stupňa zrejmé, akými úvahami sa súd riadil pri utváraní záveru o skutkovom stave, prečo nepovažoval za dôvodnú právnu argumentáciu žalobca v žalobe a prečo považuje určité námietky žalobcov za neopodstatnené, je nutné považovať takýto rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, nedávajúci dostatočné záruky pre to, že nebol vydaný spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v medziach podanej žaloby s prihliadnutím a j na dôvody odvolania, dôsledne sa vyporiada so všetkými námietkami žalobcu, znova o veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. decembra 2012

JUDr. Elena Kováčová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Bartalská